

DE TRIBUNE

Redactie-adres:
D. J. WIJNKOOP, Pretoriusplein 3.
Amsterdam.

SOC. DEM. ORGAAN

Administratie-adres:
Gysbrecht van Aemstelstraat 32.
Amsterdam.

Orgaan van de Soc.-Dem. Partij (S. D. P.).
VERSCHIJNT WOENSDAGS EN ZATERDAGS.

REDACTIE: J. C. CETON, H. GORTER,
W. v. RAVESTEIJN en D. J. WIJNKOOP.

Abonnement bij vooruitbetaling fr. p. p. 65 cent per 3 mnd.
Weekabonnement 5 ct. voor de 2 nrs. - Losse nrs. 3 ct.
ADVERTENTIËN 10 CENT PER REGEL.

Het revolutionaire proletariaat.

De sociaaldemokratie, althans de Marxistische, heet een revolutionaire partij, omdat zij gelooft dat voor de verandering van kapitalisme in socialisme een omwenteling noodig is.

Niet in dien zin, dat één geweldige revolutie voldoende zou zijn die verandering teweeg te brengen. Vooral Anton Pannekoek heeft tegenover Kautsky e. a. aangetoond, dat dit een kinderlijke opvatting is. Maar in dezen zin, dat geweldige botsingen tusschen kapitaal en arbeid zullen blijven plaats hebben, totdat de arbeidersklasse zich in het bezit zal hebben gesteld van de productiemiddelen. Geweldige botsingen ook in deze beteekenis, dat geweld van bezitters zijde zal worden gebruikt.

Zeker niet met onrecht heeft Pannekoek aangetoond, dat wij ons reeds in de revolutie bevinden. De geweldige massa-stakingen haalt hij als bewijs aan.

Dat de strijd met hulp van het geweld, de revolutie dus, de eenige weg tot oplossing van het konflikt tusschen kapitaal en arbeid is, als de arbeid tenminste meester zal worden van het kapitaal, daaraan kan geen mensch die verstandig nadenkt, twijfelen.

Bedenken wij maar eens rustig en kalm, zonder hartstocht of voorkeur, zonder romantiek, maar koel wetenschappelijk, wat de weg der vreedzame evolutie zou beteekenen.

Dat het kapitaal langzamerhand zooveel zou afstaan in bezit en macht en gezag dat de arbeiders gelijk werden aan de kapitalisten, dat zij samen aldus het gemeenschappelijk beheer en bezit der productiemiddelen krijgen, dat zal wel niemand gelooven. Daartoe ontbreekt elk historisch voorbeeld.

Maar laat ons eens het andere aannemen. Dat langzamerhand de arbeidersklasse door den vakstrijd en den politieke strijd zooveel verbeteringen krijgt, dat zij niet meer aan revolutie denkt. De loonen worden menschelijk, de arbeidstijd redelijk, de uitsluiting dragelijk, elk krijgt een pensioen als hij oud en werkeloos is, genoeg om van te leven, etc. etc. Dit is het ideaal der revisionisten, al zeggen zij het niet. De eerlijke, huisbakken kleinburgers onder hen, zoals een Schaper en een Vliegen, streven dit doel na.

Deze maatschappij zou de monsterlijkste zijn die ooit bestaan heeft.

De groote financiers, de heeren der trusts, de milliardairs als Carnegie, Rockefeller, Morgan zijn dan over de heele wereld baas geworden. De nieuwe middenstand, de beambten, technici, chemici krijgen een behoorlijk loon; de arbeiders kunnen, werkeloos of niet, leven. Bovenaan weke wellust, uitspattingen en alle macht; verder de algemeene karakterloosheid.

Maar, zou de revisionist zeggen, als hij nadacht en niet maar blindelings den weg der verzachting opging, maar het gaat met de arbeiders steeds beter. Aldoor beter wetten, aldoor beter loon, aldoor meer staats... ontwerpen.

Tot hoever?

Tot er een socialistische maatschappij is? Tot de arbeiders met de financiers en magnaten de fabrieken in handen hebben als vrijen en gelijken?

Dat zal niemand gelooven.

Ten eerste is van een dergelijke geleidelijke opklimming niets te zien, want de trusts en de patroonsbonden waren nooit zoo machtig en hard als nu, en de sociale wetgeving staat zoo goed als stil, en het imperialisme neemt toe; en ten tweede ontbreekt, zooals wij al zeiden, elk historisch voorbeeld voor een dergelijk zich overgeven van de heerschende klasse.

Dus ook langs dien weg van evolutie, van voortdurende verbetering zou, als hij ooit begaan werd, het oogenblik toch weer komen, dat de socialistische maatschappij alleen door een revolutie te stichten was.

De arbeiders zouden op een oogenblik — zulke hooge eischen stellen, dat de kapitalististenklasse ze weigeren moest en de kwestie alleen met een hevige strijd, met geweld kon worden beslist.

Daarom gelooven wij in de revolutie. De stichting der socialistische maatschappij is zonder revolutie, zonder grooten strijd, zonder massa-stakingen, en, waarschijnlijk, bloedige botsingen niet mogelijk. Maar om nu tot die omwenteling te komen, staan het proletariaat, zooals ik in mijn vorig artikel reeds zeide, behalve de macht der kapitalisten vooral zijn eigen zwakheid in den weg, zijn gebrek aan kennis, geld en machtsmiddelen.

Eerst handelt het proletariaat te individualistisch, slechts enkele personen treden op, de rest, de menigte is nog niet rijp.

Dan handelt het in te kleine groepen, in politieke sectes en in kleine vakverenigingen van speciale vakken, nog niet tot groote bonden die de geheele industrie omvatten vereenigd.

Ten slotte handelt het in een groote politieke partij en in reusachtige vakbonden.

Maar ook dan treedt weer een nieuwe moeilijkheid op: de bureaucratie van de leiders, die niet revolutionair blijven.

Deze opeenvolgende rij van moeilijkheden die zich aan de arbeiders bij hun poging om zich te organiseren tot revolutionair-overwinnende macht voordoen, wil ik nu van het anarchisme af tot de bureaucratie toe, wat uitvoeriger in het volgend artikel bespreken.

Want al deze moeilijkheden moeten overwonnen en daartoe is het goed ze met hun oorzaken, met hun historisch noodzakelijk verschijnen en verdwijnen te overzien.

H. G.

De vruchten der liberale overwinning

zijn reeds aan het rijpen. In het orgaan van den Alg. Ned. Werkmansbond, de „Werkmansbode”, zien wij, dat de heer Jac. Welleman, de bekende propagandist voor die zoete-jongens vereeniging en voor de vrijzinnige democratie, benoemd is tot burgemeester van Krabbendijke.

De beurt is nu aan de liberalen. Wat hebben de vrijzinnige bladen in de afgelopen parlementaire periode een bek opgezet als de clericale regeering allerhand obscure propagandistjes op de baantjes duwde! Thans kunnen de clericale bladen zich weer eens aan verontwaardiging te buiten gaan. Zoo gaat het spel zijn gang en worden de arbeiders bedonderd.

Honger heerscht te Dublin

tengevolge van de uitsluiting. Honderdduizenden zijn zonder brood. Een tweede stoomschip reeds, met proviand van de Engelsche arbeiders voor hun lersche broeders, wordt uitgerust. De mijnwerkers o.a. besloten wekelijks f 12.000 steun te geven.

Weg met het Militarisme!

Jonge arbeiders! Binnen enkele dagen zult gij de kazernen moeten betrekken. Van uwe ouders, broeders, zusters en geliefden zult gij worden weggerukt, om maanden en maanden te gaan doorbrengen in de sombere gebouwen, door konservatieve volksvertegenwoordigers zelfs eens „de pestholen der ondeugd” geheeten.

Gij zult een bont soldatenpak worden aangetrokken en blindelings, zonder nadenken, moeten gehoorzamen aan de bevelen, u gegeven door andere menschen, die men uwe oversten noemt.

Jonge arbeiders! Waarom moet gij uwe haardsteden verlaten, waar men u wellicht zoo broodnoodig heeft?

Waarom moet gij uwe werktuigen, waarmede gij zulke nuttige dingen voortbracht, neerleggen om 't geweer te grijpen en u te gaan oefenen in 't moorden?

Zij die leven van uwen arbeid zullen u zeggen, dat dit noodig is voor de verdedigging van het dierbaar „vaderland”. Maar hebt gij wel eens nagedacht, wat dit „dierbaar vaderland” voor u beteekent? Wat biedt het u anders dan lange werkuren, bespottelijk lage loonen, na een geheel leven zwoegen niet eens een pensioen, en voor de stembus vaak heelemaal geen recht! Is dit de opoffering van de schoonste jaren van uw leven waard?

Arbeiders hebben geen vaderland; in alle vaderlanden der wereld worden ze even erg uitgebuit en uitgezogen, en worden, als het moet, hunne eischen om recht gesmoord in bloed.

Het leger dient niet om den nationalen rijkdom tegen vreemden te verdedigen, het dient enkel om de brandkoffers der kapitalisten ten koste der arbeiders te laten vullen onder de bescherming van u zelve, jonge arbeiders.

Men rekent er op dat, door u maanden lang af te exerceeren, door u een blinde tucht in te prenten, door u schrik in te boezemen voor eenige met goud bestrepte menschen, uw geest zal verstompt worden, zoo verstompt, dat gij u niet meer herinnert tot dezelfde uitgebuite klasse te behoren als uw vader, uw moeder, uwe broeders en zusters.

Jonge Arbeiders! Dat zal niet lukken. Uw gevoel als mensch en als proletariër zal sterker zijn dan al de middelen, die men aanwendt om dat gevoel te dooven. Onder uw soldatenpak zult gij u altijd arbeiders voelen, want, bedenkt het wel, eens uwen diensttijd uitgedaan, moogt gij weer de fabrieken en werkhuzen betrekken, om winst voort te brengen voor uwe meesters.

Weg met het Militarisme!

Leve de verbroedering aller arbeiders!

(Naar een Vlaamsch Manifest.)

Kenmerkend voor de kapitalistische moraal

is het, dat Duitsche liberale bladen ertegen opkomen, dat er door de politie zooveel drukte wordt gemaakt van het zedenschandaal te Breslau, waarbij eenige minderjarige meisjes (12 en 15 jaar) door min of meer voorname burgers werden geprostitueerd. Het heet in die liberale organen dat op die wijze een aantal burgerlijke gezinnen noodeloos worden getroffen, terwijl die „zedelijke” kranten zich het lot der getroffen meisjes heelemaal niet aantrekken. Dat zijn ook maar — proletariërs.

Werkeloosheid en verkorting van Arbeidstijd.

De *Gemeente-Arbeider*, het orgaan van de Ned. Fed. Bd. v. Gem. Werkl. schrijft in zijn nummer van 4 Oct. j.l. in het hoofd-art. *De zweep der Federatie*:

„Als van soc. dem. zijde men het wil doen voorkomen, alsof wat daar in Zaandam geschiedt, nu puur socialisme zou zijn, dan moeten we hun toch even opmerken, dat de model-fabrikanten met hun maatregelen: 8 uredag, tuinsteden, aandeel in de winst, fondsen enz., zeker ook aan socialisme doen; de heeren moeten dan maar eens overlezen wat pg. Van der Goes over dat soort kapitalisme schreef en hoe hij bijv. de inrichting van Van Marken te Delft beoordeelde. Groot-kapitalisten met een helder verstand zien in dergelijke maatregelen veelal een middel om de zuigpomp nog beter te laten werken, vandaar dat dergelijke inrichtingen meestal reusachtige winsten afwerpen. Van socialisme dan geen sprake. De Fed. zal dan ook goed opletten of niet wordt uitgevoerd, wat door de soc. dem. altijd wordt verkondigd, dat in 8 uur evenveel arbeid wordt gepresteerd als in 9, 10 of 11 uur. *Ons standpunt is dat verkorting van arbeidstijd moet worden aangewend tot bestrijding van werkeloosheid...*”

Welnu, over Zaandam hebben wij reeds onze meening gezegd. De 8 uredag te Zaandam moge de gemeente-werklieden aldaar tot een soort „aristokratie”, beter gestelden, onder de massa der Zaansche arbeiders maken, — en daarom strijden wij dan ook voor de *wettelijk vastgestelde* 8 uredag voor *alle* arbeiders, en hopen wij dat ook de Federatie-menschen op de nu vrije 1 Meidag te Zaandam daarvoor zullen vechten — wij juichen overigens evenals de *Gemeente-Arbeider* deze verbetering te Zaandam van harte toe.

Maar het is niet daarover, maar over het door ons gekursiveerde zinnetje dat wij hier iets zeggen wilden, vooral omdat de beteekenis van de verkorting van arbeidstijd voor de werkeloosheid thans, nu de werkeloosheid weer met rassche schreden over ons schijnt te komen, onder de oogen moet worden gezien.

Reeds vroeger, bij een vroegere werkeloosheidsperiode, hebben wij in *De Tribune* erop gewezen, dat de geschiedenis van de verkorting van de arbeidstijd in alle landen aantoonde, dat op een verkorting van de arbeidsdag steeds veranderingen in de techniek en in de organisatie van de produktie, en zodoende een verhooging van de intensiteit van den arbeid volgen. Maar als dit zoo is — en ook de historie van tegenwoordig bevestigt dit voor het *machinale* bedrijf onomstootelijk — dan kan de verkorting van arbeidstijd maar *niet zoo absoluut* tot bestrijding van de werkeloosheid worden aangewend.

Natuurlijk verandert dit niets — dit willen wij voorop stellen — aan de groote beteekenis van de in ons strijdprogram geëschte wettelijk ingestelde 8 uredag. Die 8 uredag voor *allen* eischen wij — afgezien van alle bestrijding der werkeloosheid — om voor het *geheele* proletariaat *tijd* te vinden *voor de strijd* tegen het kapitalisme, tijd om het noodige inzicht in de maatschappij te winnen. Door de wettelijke 8 uredag voor *allen* wordt de weerbaarheid van het strijdende proletariaat uitermate verhoogd, als ten minste die 8 uredag door de strijd van het proletariaat gewonnen is.

Maar hoe staat het dan met de verhouding van de verkorting van de arbeidstijd tot de werkloosheid? Daarover licht ons één van die uitstekende artikelen over de werkloosheid in, die wij in ons Duitse partijblad de *Bremer Bürger-Zeitung* vinden.

Reeds August Bebel zeide voor jaren terecht: De verwachting, dat de verkorting van arbeidstijd merkbaar méér arbeiders zou aan het werk zetten *in fabrieksbedrijven*, ook al is het een verkorting tot 8 uur per dag, moet op een teleurstelling uitloopen.

Maar nieuwe methoden van techniek en organisatie kosten tijd. Intusschen kunnen er voorloopig, op het moment, door invoering van een groote verkorting van arbeidstijd meer arbeiders noodig zijn.

En dan, *in* de fabriek, bij de machine, doet de bovengenoemde economische wet van het kapitalisme — verhooging van de intensiteit van de arbeid door verkorting van arbeidstijd, zich zeker gelden, maar *buiten* het machinale fabrieksbedrijf minder, en minder zeker. Het is daarom zeer wel mogelijk, dat door verkorting van arbeidstijd als die te Zaandam op de duur meer arbeiders werk vinden.

Zóó wordt de eisch van de 8-uredag en de verkorting van de arbeidsdag toch nog een zeer praktisch strijdmiddel in tijden van werkloosheid. Maar

anders en minder direkt dan de arbeider het zich in het eerst voorstelt.

De 8-uredag kan de werkloosheid niet beletten, noch zelfs op de duur haar belangrijk verminderen. Maar op het oogenblik zelf kan een sterke verkorting van de arbeidsdag zeer zeker meer arbeiders aan het werk zetten. En wat, weten wij, is de algemeen gangbare praktijk van de kapitalisten, in tijden van crisis en werkloosheid? Dan zetten de heeren niet alleen nog eens wat extra menschen op straat maar dan probeeren zij tevens de arbeiders te dwingen met lager loonen en langer arbeidstijd genoegen te nemen. En waarop rekenen zij daarbij? Op het in die tijden steeds aangroeiende reserveleger van werkloozen.

Welnu, om die oogenblikkelijk extra-sterke aangroei te belemmeren, om zodoende het groote dwangmiddel der patroons tot loonsverlagingen te verzwakken, daartoe is in tijden van werkloosheid het beste strijdmiddel en de beste strijdleuze der arbeiders: Verkorting van arbeidstijd in over de geheele linie door invoering van de algemeene 8-uredag bij de wet.

WP.

Uit de Vakbeweging.

BINNENLAND.

De nieuwe slijpmachine.

De A. N. D. B. verkeert in zeer moeilijke toestand. Geregeld elke week meer dan 2000 werkloze leden beteekent op zich zelve al veel. Al weten we, dat voor deze industrie niet alles van toepassing is, wat voor andere geldt — waren in een andere industrie langere tijd meer dan een vierde der leden werkloos, dan zou 't er daar nog eenigzins anders uitzien — toch is de toestand ernstig. Polak schrijft zelfs in zijn vakblad: „dat de organisatie heeft verkeerd te midden van de ernstigste toestanden, waaronder zij ooit heeft geleefd.” We zullen in volgende nummers nog wel meermalen op de toestanden in deze industrie moeten terugkomen en willen ons thans slechts beperken tot het nieuwste „gevaar”. Van socialistisch standpunt kan van een gevaar in deze moeilijk worden gesproken. Wij beschouwen de ontwikkeling van de techniek, de invoering en verbetering van de machine niet als een gevaar. De ontwikkeling der techniek is 't juist, die tot stand heeft gebracht, dat door allen voor allen méér dan noodig is, kan worden geproduceerd. Door haar is het socialisme een mogelijkheid geworden, die door den socialistischen strijd tot verwezenlijking zal worden gebracht.

Wat de nieuwe slijpmachine betreft, de redactie van het bondsorgaan verklaart ervan, dat er evenmin reden is tot grooten angst als tot groote gerustheid. Men kan slechts afwachten. Men doe dat, voegt het Weekblad eraan toe „in de overtuiging, dat het Bondsbestuur niets zal nalaten wat strekken kan om het gevaar af te wenden, indien mocht blijken, dat van den kant der slijpmachine inderdaad gevaar dreigt.”

Er dreigt, zooals steeds bij de invoering van de machine in een bedrijf, inderdaad een gevaar. Doch dit gevaar is er alleen bij onvoldoende socialistische scholing der arbeiders. Het gevaar is, dat de arbeiders zich zullen trachten te verzetten tegen de invoering der machine, die vroeg of laat steeds komt. Dit is een onvruchtbare actie, waartoe men slechts dan komt, wanneer men de ontwikkeling onzer maatschappij niet of onvoldoende ziet. De sterkste vakbond is niet in staat gebleken de ontwikkeling der techniek in haar bedrijf tegen te houden. Ook de A. N. D. B. zal dat niet kunnen. Maar wanneer de machine vele arbeiders onnoodig maakt en de industrie voor hen geen plaats meer biedt, dan is 't te begrijpen, dat men er toe komt. Die strijd wordt echter steeds verloren. En niet alleen dat dan de strijd verloren wordt, maar een ontzettende verslapping, soms zelfs tijdelijke machteloosheid is daarvan het gevolg. Ertegenover staat slechts één taktiek: de strijd voor den korteren arbeidstijd. Deze is 't die moet gevoerd worden tegenover het invoeren der sneller werkende machine door het patronaat.

Zullen de diamantbewerkeren en hun bestuur dat tijdig inzien? Hun bestuur wellicht ja. 't Zijn te oude rotten in de vakbeweging. Doch voorwaarde voor dit inzicht bij de massa, voor 't voeren van deze taktiek door den Bond is voldoende bewustheid, voldoende socialistische scholing der leden. Nog kan daaraan veel worden gedaan. Of 't geschieden zal? Wij vreezen.

Stakingen.

De timmerliedenstaking aan de Veerstraat te Amster-

dam, die bijna een algemeene uitsluiting tengevolge had gehad, is opgeheven.

De staking van betonwerkers aan de fabriek „Wittenburg” te A'dam is geëindigd onder voor de arbeiders gunstige voorwaarden.

De Fabrieksarbeidersbond heeft de staking geproklameerd voor de firma Hertel & Co. aan de De Ruyterkade te A'dam.

De broodbezorgers aan de Coöperatieve Bakkerij „Vooruit” te A'dam, voor een groot deel leden van de plaatselijke ver. „Nieuw Leven”, staken. Eisch: f 1.50 loon per 100 brooden.

De staking van metselaars en opperlieden aan de fabriek „De Etna” te A'dam is geëindigd met een overwinning der arbeiders.

De staking der houtsjouwers bij de firma Van Stolk te R'dam is geëindigd met inwilliging van den looneisch.

Een staking van cementwerkers is te Assen uitgekomen door het ontslaan van een bondslid. De meesten zijn georganiseerd in den Centralen Bond.

De Haagsche electricienstaking duurt nog steeds voort. De politie bemoeilijkt het posten.

Spoorwegarbeiders.

Verschenen is het verslag van de Ned. Ver. van Spoor- en Tramwegpersoneel over 1912. Het ierdere tijd door ons reeds uitvoerig gekritiseerde optreden der revisionisten had in dezen vakbond het ledental doen dalen van 2700 op 1840. Gelukkig is daarna de vrede hersteld en is het ledental thans weer gestegen tot meer dan 2600. Hopen we, dat het spoedig weer boven het oude cijfer zal gaan. Voor de kracht van een arbeidersbeweging is machtige organisatie en socialistische scholing van het spoorwegpersoneel een onontbeerlijke voorwaarde.

Bakkersgezellen.

Het orgaan van den Bakkersgezellenbond vermeldt, dat het resultaat van de actie, dit jaar door hem gevoerd is, dat voor 820 arbeiders ruim f 1.— loon per week meer werd verkregen en de arbeidstijd voor 670 arbeiders met gemiddeld ruim 5 uur per week werd verkort. Het resultaat werd meest door staking verkregen.

De vroolijke noot.

De Ned. Bond van Arbeiders-Muziekverenigingen heeft op haar congres uitgemaakt, dat de S. D. P. noch aan de S. D. A. P. noch aan het N. V. V. verwant is.

Het N. A. S. in het licht der geschiedenis.

De centrale van die richting bestaat 20 jaar. Het is daarom geboden, in een kort bestek, datgene aan ons geestesoog te laten voorbijgaan, wat kan dienen, om zoo het kan, een onpartijdig oordeel te vellen of althans er toe in staat te stellen zulks te doen. Als wij teruggaan in de historie blijkt, dat ten onzent, uitgezonderd de Typografenbond, de verenigingen die bedoelden als vakorganisatie op te treden, in de eerste periode van de arbeidersbeweging, onder den invloed van het Werkliedenverbond zijn opgericht. In het tweede tijdperk, de opkomst van de beweging voor algemeen stemrecht, samenvallend met de eerste socialistische beweging onder Domela Nieuwenhuis, worden tegen of naast de vakverenigingen onder invloed van het Werkliedenverbond, de vakorganisaties door de afdelingen van den „ouden bond” opgericht. De oude propagandisten waren tevens in menig geval peetoom van een of andere vakvereniging. Gedurende een aantal jaren waren de organisaties, waarvan zoeven werd gewaagd, aangesloten bij den Sociaaldemokratischen bond. Een toestand die in België nog bestaat.

Sinds het Internationaal Socialistisch Congres te Brussel in 1891, waar het besluit werd genomen dat zoo mogelijk in elk land een secretariaat zou worden opgericht, om de vakbonden een middenpunt te geven, van waaruit de actie zou uitgaan die niet vanuit één vakbond maar van allen moest uitgaan, bestaat het N. A. S.

De oprichting van het N. A. S. in ons land beteekent historisch dus losmaking van den te engen band tusschen partij en vakbeweging. Het verzamelpunt van toenmaals is dus het teken geweest van sterkeren groei en bewustwording in dien zin, dat er uit bleek, dat men begon te beseffen, dat de vakverenigingen *een eigen taak* hadden, naast de politieke partij. Al wat in die jaren klassebewustzijn bezat onder het proletariaat en kon deelnemen aan den strijd tegen de patroons was geschaard om,

bij en in het N. A. S. Dit feit is voldoende om te verklaren, dat al wat op dit gebied later is gedaan, moest aanknoopen aan het historisch voorafgegaane. De verdienste, pioniersarbeid te hebben geleverd op dit gebied, kan door geen eerlijk man aan het N. A. S. worden ontzegd.

De opbouw van het N. A. S. viel samen met de zwenking van Domela Nieuwenhuis naar het anti-politieke. De recruteering van het N. A. S. uit de kringen der oude beweging maakte het onmogelijk om aan dien invloed te ontkomen. Officiëren, kader en troepen kwamen uit dien kring. Vandaar de gisting in de vakverenigingen over de toen gangbare denkbeelden omtrent politiek. De tegenstelling tusschen zoogenaamd „revolutionairen” en hen, die vasthielden aan de Deutsche taktiek, zich weerspiegelend in de S. D. A. P. dier dagen, maakte de verhoudingen scherper. Voorzoover personen schuld dragen in de historie kan men met betrekking tot de stof die wij hier behandelen zeggen: de ware tweedrachtzaaijer op wien historisch, met vorenstaande beperking, alle schuld der verdeeldheid in de vakbeweging valt is Domela. Thans is het Mr. Troelstra, die de verdeeldheid voortdurend voedt; in dit opzicht is Troelstra de voortzetter en uitvoerder van het verderfelijke Domela-systeem, uitvoerder van den wil van Domela.

Maar keeren wij tot ons punt van uitgang terug. Toen het N. A. S. oprad hadden in Europa de denkbeelden omtrent de vakbeweging nog bijna nergens een vaste vorm aangenomen. Slechts de Engelsche Trades Unions (Vakverenigingen) waren een voorbeeld; maar modern waren zij niet. Welke denkbeelden heerschten b.v. in Duitschland aangaande de vakverenigingen? Wie het verslag kent van den partijdag te Keulen, gehouden in 1893 (let wel op het jaar), weet dat een der helderste koppen n.l. Bebel toen van de vakbeweging heeft geprofeteerd, dat zij geen... toekomst kan hebben. Bedenkt men, dat dit gezegd werd in een land als Duitschland met een industrie van den eersten rang, dan kan men nagaan wat dat wil zeggen. In ons land werd in 1900 nog door een Troelstra bepleit: de boycot der engelsche schepen door de vakbeweging, een tweede oplaag dus van het continentale stelsel van Napoleon, terwille van de Boerenrepublieken in Zuid-Afrika! Nog in het jaar 1907 trad Spiekman van Rotterdam op tegen de invoering van machines in het havenbedrijf. Henri Polak was met zijn vaktaktiek in de vakbeweging reeds zoover, dat hij de... opheffing of beter de schorsing der diamant-industrie trachtte te bewerkstelligen door... tijdelijke opheffing van den Diamantbewerkerbond. Toen dit laatste, fameuze plan door partijgenooten in „De Sociaaldemocrata” aan critiek werd onderworpen werden deze door het tegenwoordige Eerste Kamerlid H. Polak, op een aantal scheldwoorden onthaald. Men ziet wat Troelstra, H. Polak en Spiekman destijds alzo aan „heldere” denkbeelden hadden omtrent taak en grenzen der vakbeweging. Men heeft dan ook o.i. van die zijde niet het recht zoo onbeschaamd neer te zien op het N. A. S. van het verleden. Een billijke beoordeeling van het lichaam in kwestie kan alléén gedaan worden in verband met tijd en omstandigheden ten onzent en den internationalen toestand van toen. Dit argument snijdt des te meer hout, ten eerste omdat in Nederland de moderne arbeidersklasse nog zwak is door de geringe en langzame ontwikkeling der nijverheid; ten tweede omdat op het vasteland van Europa de beweging nog moest worden en groeien op vakgebied, kortom de ervaring nog ontbrak.

Bij het jubileum van het N. A. S. zeggen wij dit: evenals het N. A. S. is ontstaan en geworden en tenslotte is gebleven een orgaan van een deel van de arbeidersklasse, in het leven geroepen uit behoefte der georganiseerde arbeiders van toen, ondergaande den invloed der tegenstellingen in de arbeidersbeweging, zoo kan dit lichaam zich slechts oplossen in en hoogere eenheid van één vakbeweging voor het klassebewuste proletariaat, als de tegenstellingen in de geheele arbeidersbeweging hunne scherpte, en daarmee hun actualiteit hebben verloren. De eenheid op vak- en politiek gebied kan slechts komen door het alle behoeften van den strijd bevredigend Socialisme. Het „socialisme” der vroegere leiders bracht verdeeldheid. Zorgen wij dus voor het proletarische socialisme, waar wij kunnen.

B. L.

Buitenland.

DUITSCHLAND.

Stilstand in de Partij.

De Deutsche Partij is in het afgelopen jaar niet in ledental vooruitgegaan, tenminste zoo goed als niet. En reeds vóór het congres was daarover in de Deutsche partij-pers een levendige discussie ontstaan. Terwijl enkelen — zoo ook b.v. op het congres het Partijbestuur — den stilstand uitsluitend wilden toeschrijven aan de economische crisis, die voor Duitschland reeds zoo sterk voelbaar is, waren de meesten, die zich over de zaak in 't openbaar uitlieten, 't hierover eens, dat ook andere oorzaken hierbij een rol hebben gespeeld. Een van de gewichtigste vraagstukken, die zich vooral in een zoo ontzaglijk groot lichaam als de Deutsche partij voordoen, maar die per slot van rekening overal aan de orde zijn, waar arbeidersorganisaties bestaan, is de vraag naar de verhouding van Democratie en Organisatie, de vraag, hoe de verhouding moet zijn tusschen de leden en diegenen, die met de uitvoering der besluiten van de leden worden belast. Want de neiging, in elke organisatie bij een deel der leden aanwezig, is om de zaken aan de nu eenmaal gekozen besturen of bestuurslichamen over te laten. En hoe grootter een organisatie is, hoe meer het dus noodig is, bepaalde krachten geheel in dienst der organisatie te stellen, vaste aangestelden te scheppen, des te sterker moet die neiging bij vele leden worden. Dat is ongetwijfeld een van de redenen, die ook in de Deutsche Partij aanleiding geven tot de klachten, dat de leden niet meer genoeg invloed hebben op den gang van zaken, zich niet genoeg om het partijleven bekommeren enz. Wat natuurlijk ook weer ongunstig op den groei van de organisatie werken moet.

Nu is dit verschijnsel van de onverschilligheid van een aantal leden eener organisatie zeker niet beperkt tot een geweldig organisme als de Deutsche partij. Wij weten, dat het overal voorkomt. En daarom is 't misschien goed, hier eens even weer te geven, wat dezer dagen door een Duitsch partijblad over deze zaak werd geschreven — wij ontleenen het aan de Leipziger Volkszeitung die 't uit dat partijblad overnam.

Het blad schreef o.a.:

„Het kan niet geloofend worden, dat zich in den laatsten tijd in onze partij een zeker bureaukratisme heeft gevormd. Wij bezitten in elke kleine partijplaats een menigte instanties. Deze bureaucratische inrichting is een gevolg van de ingewikkelde zaken, die te verrichten zijn en werkt naar buiten veelszins nog slechts als een bloote reglementeerinrichting. Vele partijgenooten zien in heel eenvoudige vanzelf sprekende dingen een soort van voorgedij, in 't gunstigste geval schoolmeesterij.

Al deze begeleidende verschijnselen in het partijleven vallen echter weg, wanneer een aantal partijgenooten, beantwoordend aan de grootte der partij, ook aan het partijleven deelneemt, partijgenooten, die niet alreeds met ambten in vakvereniging of coöperatie belast zijn en die dus hun werk voor de partij geheel kunnen verrichten. Het wordt hoe langer hoe meer tot een ernstige schade voor de arbeidersbeweging, wanneer het noodzakelijke werk altijd slechts over een klein aantal personen, die meesttijds bezoldigd zijn, verdeeld wordt.”

M. a. w.: De partijgenooten, de arbeiders zijn zelf de schuld, wanneer en in partij en in vakbeweging de dingen vaak niet gaan, zooals zij zouden wenschen. Elke partij, elke vakvereniging ook, geeft per slot van rekening het bestuur dat zij verdient. De arbeiders zelf moeten zorgen, dat die nadeelen, welke nu eenmaal bij een groote organisatie onvermijdelijk zijn, tot hun kleinste proporties worden teruggebracht.

En de Leipz. Volksz. wees in aansluiting hieraan erop, dat niets beter is voor de ontwikkeling der arbeidersbeweging naar binnen en naar buiten, dan levendige discussies, levendige strijd desnoods in eigen boezem, over de taktische, theoretische en andere vragen.

Daardoor eerst wordt de arbeidersorganisatie wat zij zijn moet, de organisatie van de socialistische arbeiders, die vast georganiseerd zijn, maar toch ook ieder als persoon volkomen in staat den weg te beoordeelen, die er gegaan moet worden, en de vraagstukken, waarvoor de beweging staat.

Socialistische kleinburgers.

In de Deutsche partij bestaat voor alle richtingen, die op den bodem van het sociaaldemocratisch program mogelijk zijn, volkomen vrijheid van discussie en beweging.

Maar het is nu eenmaal een feit, dat tegenwoordig in alle landen velen zich sociaaldemocrata noemen, die en innerlijk en wat betreft hun taktiek feitelijk niets meer met de revolutionaire sociaaldemocratie gemeen hebben. Het zijn de reformisten, die de richting in de arbeidersbeweging vertegenwoordigen welke telkens en telkens weer, in allerlei vormen, sinds het ontstaan der moderne proletarische beweging, opduikt, de richting, die zich feitelijk bij den bestaanden Staat, de maatschappij van het kapitalisme neerlegt, en den Staat en dat kapitalisme alleen maar wat probeert te verbeteren. De reformistische, on-socialistische opvatting blijkt ook sterk in de opvatting omtrent de noodzakelijkheid en de betekenis van revoluties en van de revolutie der kapitalistische maatschappij.

De reformisten gelooven niet meer aan de mogelijkheid eener socialistische revolutie en daarom zijn hun opvattingen over alle revoluties ook zoo geworden, dat ze zich niet meer onderscheiden van die van welken burgerman ook, die in een revolutie slechts een bloedige vertooning zonder zin of doel en die hem schrik inboezemt, ziet.

Een typisch staaltje van zulk een opvatting haalt de Leipziger Volksz. dezer dagen aan uit een Duitsch reformistisch blad, dat te Dessau.

Een spreker, het lid van den Deutschen Rijksdag Albrecht, had gezegd, dat er weer straatdemonstraties zouden moeten komen, „al werden daarbij stompen uitgedeeld en al vloede er bloed”. „Met pomade en rozenolie verovert men geen rechten.”

Het Dessauer blad schreef toen, dat deze opvatting erg verkeerd was, want straatdemonstraties konden tot een gewelddadige revolutie voeren en een gewelddadige revolutie had nog nooit tot iets geleid. Hierop volgde een heel betoog, dat op een revolutie steeds de reactie volgt, dat „alle gewelddadige acties misschien erg interessant waren geweest als poëzie, maar slechts storend hadden gewerkt voor de duurzame inrichting van de menschelijke samenleving.”

Men ziet: voor den burgerman, die dit geschreven heeft, al noemt hij zich sociaaldemocrata, zijn al de helden der Fransche revolutie van 1848, van de Commune en de Russische revolutie groote domooren geweest, die voor niets hun leven hebben geofferd.

De Leipziger merkt zeer ter snee op, dat het mannetje één ding vergeet, namelijk, dat zonder die revoluties het blaadje, waarin hij zijn onzin schrijven mag, heelemaal niet zou bestaan.

Maar wij zien hier weer eens aan een duidelijk voorbeeld, hoe diep inderdaad de kloof tusschen Reformisme en Sociaal-democratie reeds is geworden, hoe ze niets meer dan hoogstens een naam gemeen hebben.

v. R.

In Finland

werden 16 leden van het Hooggerechtshof in de vroege morgen door de Petersburgsche politie en gendarmerie opgelicht, omdat ze volgens de door de Czaar bezworen wet de Russificering van het land hadden belet. Elk humer wordt voorloopig voor ongeveer anderhalf jaar in het Russische gevang gestopt.

De transatlantische scheepstrust,

en in razende concurrentie met deze, voer verleden jaar de Titanic tegen een ijsberg aan, met als gevolg het bekende verschrikkelijke ongeluk — is thans opgezegd, zoowel door de Hamburg-Amerikaalijn als door de Bremer Noordduitsche Lloyd. Of de deelen van deze trust, waartoe ook de Rotterdamse Holland-Amerika- en menige Engelsche lijn behoort, nu met elkaar een tarievenstrijd zullen beginnen, of dat de diverse Deutsche, Engelsche en Amerikaansche financiers de feeders toch weer tot nieuwe eenheid zullen dwingen, blijft af te wachten.

De Japanners,

al of niet in vereeniging met Rusland, treden voortdurend dreigend op tegen de Chineseesche Republiek van Joansjikai, al hebben zij deze Republiek op het oogenblik — evenals bijna alle Mogendheden, ook Nederland — erkend. Evenals door de Balkanorust de kwestie van het nabij Oosten, zoo wordt door dit optreden de kwestie van het verre Oosten weer aktueel, en dreigt tot een konflikt van niet te voorziene uitbreiding. Reeds staan de Engelschen en Duitschers klaar om evenals Japan en Rusland stukken van China naar zich toe te halen, en hoe meer de roovers in dit onmetelijke rijk zich vastbijten, des te dreigender wordt het wereld-konflikt, maar ook — gelukkig — de eindelijke afrekening van het Europeesche proletariaat met de uitbuitende kapitalisten-klieden.

Wp.

Werft abonné's op „De Tribune!”

Toch nog overtroffen!

Wij toonden in een vorig nummer van *De Tribune* aan, hoe ongelooflijk weinig het dagblad van de Arb. Partij, *Het Volk*, van de werkelijke verhouding tusschen de Koningin en de bourgeoisie afweet. *Het Volk* meende n.l., dat de militaristische zin van Wilhelmina van Mecklenburg haar bij de Ned. bourgeoisie schaden zou, terwijl natuurlijk juist het omgekeerde het geval is: het is het eenige wat de bourgeoisie bij haar op prijs stelt.

Thans wordt deze ongelooflijke onwetendheid toch nog overtroffen door wat we 8 Okt. j.l. aan het hoofd van *Het Volk* vonden.

„De staatkundige beschouwingen, — zoo heet het daar, in een art. *Geldverspilling* van A. W. Michels, — die de staatskommissie voor de verdediging van Indië aan haar rapport vooraf laat gaan, en die er op wijzen, dat met de oude tactiek, die alleen bedoelde het eiland Java, als het meeste waard, te verdedigen en daarop onze krachten te concentreeren, een denkbeeld, door de kommissie 1906 nog aanvaard, gebroken moet worden, zijn natuurlijk ook voor ons aannemelijk.”

„Als zij zegt, dat de internationale verhoudingen gemaakt hebben, dat er meer gevaar voor onze koloniën dreigt, en verder, dat niet alleen Java, maar ook andere eilanden, b.v. Sumatra, de laatste jaren voor ons waardevol zijn geworden, dan is dat natuurlijk niet tegen te spreken.”

Kursiveeringen in het bovenstaande zijn van ons, Redaktie van *De Tribune*.

Maar wij vragen, wat gaat het het Ned. proletariaat aan, of de heeren die honderden en duizenden millioenen uit Indië trekken, van plan zijn enkel Java, of Java en de andere eilanden te verdedigen.

Wat gaat het ons aan, behalve dan dat het revolutionaire proletariaat niet van zins kan zijn, om ook maar het geringste voor de verdediging van Indië toe te staan, hetzij voor Java, hetzij voor de rest. Of is de uitbuiting van Java, Sumatra enz. soms waardevol voor het Ned. proletariaat?

Onze leuze is: Indië los van Nederland, en geen cent aan de Ned. bourgeoisie om Indië voor zichzelf te verdedigen. WP.

Teekenen der Tijden.

In het „Verslag 1912, omtrent Handel, Nijverheid en Scheepvaart”, van het Département van Landbouw, Nijverheid en Handel, lezen wij de volgende mededeelingen:

„Omtrent de werkkrachten wordt verder van verschillende zijden gewezen op de leerjongens, die van de door de arbeidswet voorgeschreven rusttijden slecht gebruik maken, door het plegen van straat-schenderij. Een gevolg daarvan, melden eenige fabrikanten, is, dat de jongens verwilderen, welke verwildering van dien aard is, dat slechts weinigen van hen lust behouden het vak te leeren. Zelfs kwam op een werf tweemaal een werkstaking voor van jongens beneden 16 jaren, welke echter met hulp der ouders in twee dagen eindigde.”

Afgescheiden van het feit, dat in een uitgave der regering zonder eenig commentaar deze scherpslijperstaal wordt opgenomen, verschijnt hier in deze korte zinnestjes heel de ellende van het kapitalisme voor onze oogen. Van het kapitalisme, dat de „leertijd” van de arbeidersjeugd veranderd heeft in een winstbron, waarbij niets geleerd, maar waar de jeugdkracht der arbeiderskinderen in eentonigheid en geesteloos gezwoeg, verdrukt en vernield wordt.

Ja, rijke werfbezitters, gij zoudt eigenlijk wel willen, dat de arbeidswet geen rusttijden voorschreef; wanneer het aan u lag, dan zoudt gij in uw werkheid die jongenslijven tot het gebeente doen afknagen — uw winstbron zou daardoor slechts rijker vloeien, en daarbuiten geldt voor u niets.

Maar er is nu eenmaal een arbeidswet: Gij hebt u nu eenmaal naar uw algemeen klassebelang moeten schikken; want indien de regeerders, de bewakers en uitvoerders uwer algemeene belangen, u de gelegenheid hadden gelaten uw goudzucht ongebreideld bot te vieren — wat zou er dan van het soldaten-materiaal terecht komen, dat „uw” vaderland, dat uw uitbuitings-gelegenheid tegen den binnen- en buitenlandschen vijand moet verdedigen? Er zijn dus, in uw eigen belang, zekere „rusttijden” en het is inderdaad jammer dat die jongens daar zoo „slecht” gebruik van maken; gij hebt nu eenmaal hun arbeidskracht gekocht; wat een schandaal, niet waar? dat deze waar nu aan verwildering bloot staat! Zouden de regeerders niet een middel weten, dat deze verwildering voorkomt? Kunnen de „voorgeschreven rusttijden”, waarin het lichaam wat op zijn verhaal

moet komen, niet zóódanig worden ingericht, dat de jongensgeest toch zóódanig wordt gedruild en afgericht op uw meerwaarderoovers-belangen, dat de jongens niets anders overblijft dan de doffe berusting, om toch maar „het vak te leeren”? Want het is inderdaad treurig, dat niettegenstaande de heerlijkheid in uw werkheid „slechts weinigen van hen lust behouden het vak te leeren.” Wat christelijkheid, wat moraal en vooral veel vaderlandsliefde, dat helpt misschien een werkstaking van jongens beneden 16 jaar voorkomen.

Ja werfbaronnen, dat alles zoudt gij wel willen, maar het zal onze trots zijn, wanneer gij niet meer neer kunt schrijven, dat zoo'n staking met hulp der ouders eindigde. Het zal onze trots zijn, kameraden, en het moet ons streven wezen te zorgen, dat de tijd spoedig kome, dat het ondernemersdom niet meer gerechtigd zal zijn, zulk een hoon op onze klasse neer te schrijven. C. S.

Kleine Berichten.

Russische studenten

worden in de komende cursus aan de Berlijnsche Universiteit niet meer toegelaten. Dit besluit zal wel met medeweten van de Russische regering genomen zijn. Maar het bewijst nu juist niet, dat hetzij de Russische regering, hetzij haar vasal de Pruisische, zich erg op hun gemak voelen.

In Amerika,

gaat het zoo men weet, tegenwoordig Russisch toe. Thans is weer een Sekretaris der Metaalbewerkers gevangen genomen, beschuldigd van dynamiet-aanslagen tegen een Spoorweg-Mij. Met hem is een verdacht individu geïnterneerd, die blijkbaar deze zaak of uit zijn duim gezogen, of erger nog geprovoceerd heeft, zooals dat in de Ver. Staten tegenwoordig op last van werkgevers en regeeringen, die de arbeiders zodoende willen desorganiseeren, meer en meer gebruikelijk is.

Onder vriendelijke bemiddeling

van Engeland schijnt een Fransch—Spaansch verdrag gesloten te worden, dat de beide verbonden meer nog dan te voren in Marokko zal weten bezig te houden. Onnoodig te zeggen dat het Engeland als „eerlijke makelaar” bij dit imperialistische roofzaakje er voornamelijk om te doen is, om even als vroeger Frankrijk in Marokko bezig houdende en „steunende”, zelf de steun van Frankrijk en Spanje te erlangen tegen het Drievoudige Verbond in de Middellandsche Zee en elders, en Frankrijk bij de Engelsche rooverijen, bijv. in Klein-Azië, de handen te binden. Een edel „Geschäft” toch, het imperialisme!

Als de Eng. Kiesrechtvrouwen honger-staken

dan worden ze voorloopig vrijgelaten, zij het ook vaak met het arglistige doel van de Regeering, om ze vogelvrij te houden en ze elk oogenblik weer in het gevang te kunnen zetten. Maar hoe anders gaat het met proletariërs. Een man, Davis, die wegens dieverij tot 15 maanden dwangarbeid was veroordeeld en alle voedsel weigerde, liet men eenvoudig doodhongereren. Klasse-justitie!

Hun protest tegen de militaire discipline,

die hen notabene bij ijskoude twee uur lang op een 2500 M. hooge pas eenvoudig liet wachten, totdat de hooge heeren officieren hun kritiek op de manoeuvres hadden uitgebracht, hebben 2 regimenten Zwitsersche troepen zóó uitgebracht, dat zij intusschen na rijp beraad, en foen zoo snel mogelijk, met zijn allen zich naar het dal begaven. Afwachten of daarop — de mannen zijn intusschen reeds weer naar huis — nog straf volgt.

Van de Afdelingen.

Amsterdam. Vrijdagavond j.l. vergaderde de afd. huishoudelijk. Slechts 2 van de 4 agenda-punten werden besproken. De kolportage en de propaganda voor *De Tribune* werden in bijzonderheden geregeld. De afd. besloot voorloopig voor een jaar, naast de bestaande contributieklassen van 8, 11, en 16 ct., een weekcontributie van 5 cents in te stellen. Besproken werd de te groote achterstalligheid in contributiebetaling van sommige leden, maar maatregelen dien-aangaande werden uitgesteld tot de volgende huishoudelijke vergadering. Daar zal tevens een besluit worden genomen over de Kamerverkiezing in Amsterdam III. In de bestuursverg. werd besloten het *fonds-Socialisme* te veranderen in een gewoon *Kol-*

portage-fonds voor de *Tribune*. De deelnemers willen daarop wel letten.

a.s. Maandagavond 13 dezer, half negen precies, Huish. Vergadering in „*Diligentia*”, Waterlooplein 109.

Agenda: Verkiezing in district III.

Voorstel tot royement van een paar wanbetalers (tenzij zij vóór a.s. Maandag nog tot een overeenkomst met onzen penningmeester gekomen zijn.)

Delft. Voor 'n 30-tal aanwezigen besprak van Ravestijn hier Zondag j.l. in een openbare vergadering het nieuwe ministerie. Een partijgenoot stelde een vraag en debat werd gevoerd door 2 S. D. A. P. 'ers.

Verantwoording.

Delging Tribune-schuld.

Ingekomen tot 5 October. A. B. B. te A. f 2.50; M. M. te B. f 10.—; W. H. K. te S. f 1.—; v. T. te L. f 2.50; J. A. T. te H. f 5.—; J. W. en M. v. R. te 's G. f 1.—; C. Z. te 's G. f 2.50; v. O. te W. f 10.—; L. v. R. te Z. f 1.—; C. v. R. te Z. f 2.50; J. Ph. v. R. te Z. f 1.—; K. t. H. te Z. f 1.50; G. V. te Z. f 0.50; J. G. T. te Z. f 1.—; S. A. te Z. f 0.50; L. B. te Z. f 0.50; J. R. te Z. f 0.20; D. J. T. te Z. f 1.—; N. N. te Z. f 5.—; J. N. te H. f 2.50; D. S. te A. f 2.50; J. F. V. f 1.—; C. V.—E. te A. f 1.—; C. T. te A. f 2.50; P. D. te A. f 1.—; S. te A. f 1.—; J. L. H. te A. f 0.50; Ph. B. te A. f 0.50; J. B. te A. f 0.50; E. L. te A. 0.25; F. B. S. te A. f 1.—; V. Y. te A. f 0.20; B. te A. f 0.50; H. M. te A. f 0.50; H. te A. f 0.25; de V. te A. f 0.25; I. S. A. te A. f 0.50; M. v. S. te A. f 0.25; La la te A. f 0.50; J. A. te A. f 0.75; J. V. te A. f 0.50; E. S. te W. f 1.—; C. S. te W. f 0.50; J. W. te A. f 0.75; Ed. te A. f 0.50, A. S. te A. f 0.20; S. P. te A. f 0.50; E. K. te A. f 0.50; L. W. S. te A. f 0.25. Totaal f 71.85.

De secr. penn.

Laings Nekstr. 33, A'dam.

J. C. CETON.

Bovendien kwam nog in van de afd. Groningen f 49.—, van de afd. Leiden f 49.40. Bij ontvangst der lijsten volgt de verantwoording; van enkele Amsterdamsche lijsten eveneens na inlevering daarvan. Toegezegde, maar nog niet ingekomen bijdragen kunnen natuurlijk niet worden verantwoord, voor dat 't bedrag werkelijk bij mij is ingekomen.

Korrespondentie. *K. te A.* We bedoelden natuurlijk (door een drukfout in de vorige korrespondentie stond er iets anders) te spreken van de *proletarische* revolutionair-politieke strijd in Polen. — Kolportage-regeling Amsterdam, ingezonden stukken, uit R'dam. *K. te R. e. a.* stukken moeten tot Woensdag (of later) blijven liggen. —

Aan onze Abonnés!

Een nieuwe periode is met 1 October voor onze *Tribune* aangevangen. Wel staan we nog voor allerlei kleine moeilijkheden, maar over een paar weken zal alles wel overwonnen zijn. Wij krijgen nu gedrukte bandjes, eene allereerste eisch voor een goede expeditie. *Dan zijn wij verzekerd dat de krant aan alle abonné's toegezonden wordt.*

Een dringend verzoek echter aan onze lezers, iedere adresverandering onmiddellijk op te geven.

Wij vertrouwen dat de abonnés in de plaatsen waar wij nog geen afdeling hebben voortaan ook op het Woensdagnummer geabonneerd zullen zijn.

Afdeling Rotterdam S. D. P.

EERSTE CURSUSVERGADERING, Vereenigingsgebouw (Zaal VI), WOENSDAG 15 OCTOBER, half negen.

SPREKER: Dr. W. v. RAVESTEIJN.

ONDERWERP: De Geschiedenis van den Prol. Klassenstrijd.

De Levensverzekering „AURORA”

Opggericht 12 September 1887

Heerengracht 62, AMSTERDAM,

bestemt haar winsten als volgt:

75 pCt. aan „De Weezenkas”, Vereeniging op grondslag van het beginsel: „Opvoeding zonder geloofsdogma” en 25 pCt. aan het „Nederlandsch Vrijdenkers-Fonds”.